

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Haber-Yorum

Batı, Kapitalizmden Kurtuluş Yolu Arayan Sağ ve Sol Partiler Arasında Bölünmüştür!

Haber:

ABD Başkanı Donald Trump, 25 Nisan Cuma günü yaptığı açıklamada, "Ukrayna'da bir barış anlaşmasına varmak için son bir tarih olmadığını, ancak bunu mümkün olan en kısa sürede tamamlamak istediğini" söyledi. (Ajanslar)

Yorum:

Ocak 2025'in sonlarından bu yana tüm dünya, sağcı popülist sloganlarla iktidara gelen yeni seçilmiş ABD başkanının, seçim vaatlerini hayata geçirme çabalarını izliyor.

Ukrayna'daki savaşın yanı sıra diğer ülkelerle giriştiği gümrük tarifeleri savaşları konusundaki eylemleri, medyada büyük bir yankı uyandırdı.

Seçim vaadi olan Ukrayna'daki savaşı "24 saat içinde" sona erdirmeye sözünü giderek "birkaç ay içinde", sonra "Paskalya'dan önce", sonra "iktidarının ilk 100 gününden önceye" dönüştü ve bugün de Ukrayna'da bir barış anlaşması için "son tarih olmadığını" ilan ediyor!

Trump'ın yeni açıklamasının, Dışişleri Bakanı Marco Rubio'nun daha önce yaptığı, kayda değer bir ilerleme sağlanmaması halinde ABD'nin barış çabalarını "birkaç gün içinde" durduracağı uyarısında bulunduğu açıklamalarıyla çeliştiğine dikkat çekmekte fayda vardır. Trump'ın 28 Şubat 2025'te Oval Ofis'te, ekibinin beceriksiz ve diplomatik olmayan davranışlarının Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski ile anlaşmazlığa yol açmasıyla kamuoyu önünde yaşadığı aşağılanmaya da dikkat çekmek gerekir.

Trump'ın göreve geldikten sonra başlattığı gümrük tarifeleri savaşlarından bahsedecek olursak, aynı şekilde onlar da çelişkilerle doludur.

Gelin Çin ile yaşanan gümrük tarifeleri savaşının ayrıntılarını hatırlayalım. 1 Şubat 2025 tarihinde Trump yönetimi tüm Çin mallarına %10 gümrük vergisi getirmiş, Çin ise buna %10 ile %15 arasında değişen oranlarda gümrük vergileriyle karşılık vermiştir. 2 Nisan 2025'te, sözde "Kurtuluş Günü"nde Trump, tüm ülkelerden yapılan ithalata %10 oranında genel gümrük vergisi uygulanacağını açıkladı. Buna ek olarak, Çin ve diğer ülkelerden gelen mallara uygulanan %54'e varan karşılıklı gümrük vergileri getirilmiş ve 9 Nisan'da yürürlüğe girmiştir. 9 Nisan 2025 tarihinde ABD, Çin mallarına yönelik gümrük vergilerini %145'e yükseltmiş, Çin ise ABD ithalatına %84 oranında gümrük vergisi uygulayarak yanıt vermiş ve 12 Nisan'dan itibaren bu oranı %125'e çıkarmıştır.

Uzmanlar, ABD'nin Çin mallarına ve nadir metallerine olan bağımlılığı, ticaret savaşında müttefiklerinden gelen desteğin azlığı ve Trump yönetimine kıyasla Çin liderliği üzerindeki iç siyasi baskının azalması nedeniyle Çin'in bu çatışmada daha iyi bir konumda olduğunu belirtiyor.

Bu etki uzun sürmedi: Zira Trump yönetimi, Amerikan teknoloji şirketlerinin baskılarının ortasında, 2025 Nisan'ının ikinci yarısından itibaren gümrük vergilerini hafifletmeyi düşünmeye başladı. 22-24 Nisan 2025 tarihleri arasında akıllı telefonlar, dizüstü bilgisayarlar, tabletler ve ağ ekipmanları da dahil olmak üzere tüketici elektroniği ürünlerinin geçici olarak artan gümrük vergilerine tabi mallar listesinden çıkarılacağı duyuruldu. Nitekim bu mallar daha önce uygulanan düşük tarifelerini korudular veya %54-145 aralığındaki oranlar yerine % 5-10 aralığına düşürüldüler.

Yukarıda geçenlerin ışığında Trump, giderek daha fazla Çin dükkanındaki bir boğaya benzetiliyor; zira her eylemi, içinde bulunduğu durumu daha da kötüleştiriyor. Her ne kadar kendisinin ve ekibinin hem ülke içinde hem de uluslararası alanda yerleşik ABD politikasını reforme etmek için bir tür planı olsa da, bu plan oldukça ilkel ve ayrıntılardan yoksun görünüyor.

Burada şunu belirtmek isterim ki, bugün Amerika'da yaşananlar, sağ ve sol siyasi güçlerin arasındaki çatışmaların tezahürlerinden biridir. Nitekim Avrupa'nın siyasi hayatı da on yılı aşkın bir süredir benzer bir çatışmaya tanıklık etmektedir. Trump'ın Amerika'da ikinci kez iktidara gelmesi, Amerikan siyasetindeki bu çatışmayı açıkça ortaya koymaktadır.

Şüphesiz Avrupa ve Amerika'da sol siyasi güçlerin iktidara gelmesi, toplumlar açısından varoluşsal bir tehdit oluşturmaktadır. Her türlü özgürlüğün artması toplumları öylesine yozlaştırdı ki, diğer pek çok sorunun yanı sıra, ucuz işgücü olarak sömürgeleştirdikleri ülkelere daha fazla göçmen kabul etmek zorunda kalmalarına yol açan demografik bir sorunla karşı karşıya kaldılar.

Bu durum, kurtuluş ve bu soruna çözüm arayışında olan sıradan Batılıların da gözünden kaçmıyor; zira sağcı popülist vizyonlar ve sloganlardan başka bir şey göremiyor.

Milliyetçi ve popülist partilerin yükselişi, ideolojik bir kriz yaşayan ülkelere doğal ve kaçınılmaz bir durumdur. Sağa gelince; tutarlı bir eylem planı yoktur; çünkü gündemini uygulamak belirli Batı ülkelerindeki kamu ve hükümet kurumlarında ciddi değişimler gerektirmektedir. Sağcı bir siyasetçinin bunu yapacak ne gücü ne de zamanı vardır. Sağın başarısızlığını tanımlayan temel kusuru, Batı ülkelerinin mevcut gerilemesinin temel nedeni olan kapitalizm ve demokrasinin yeni bir versiyonu çerçevesinde çözüm arayışıdır. Bu ise Allahu Teala'nın Bakara suresinde zikrettiği hususa benzemektedir: **يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشْئُورًا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** **(O esnada) şimşek sanki gözlerini çıkaracakmış gibi çakar, onlar için etrafı aydınlatınca orada birazcık yürürler, karanlık üzerlerine çökünce de oldukları yerde kalırlar. Allah dileyseydi elbette onların kulaklarını sağır, gözlerini kör ederdi. Allah şüphesiz her şeye kadirdir.** [Bakara 20]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi Radyosu İçin Yazdı
Fazıl Hamzaev - Ukrayna